

**Органи державної влади, органи
влади АР Крим, органи місцевого
самоврядування, інші органи,
установи, організації, підприємства**

*Щодо організації процедур закупівель
у поточному році на наступний рік*

Мінекономіки на численні звернення суб'єктів сфери державних закупівель щодо застосування законодавства про державні закупівлі, ураховуючи пропозиції, надані Державним казначейством України, Головним контрольно-ревізійним управлінням України, Державним комітетом статистики України, стосовно організації процедур закупівель у поточному році на наступний рік повідомляє.

З 30.07.2010 введений в дію Закон України "Про здійснення державних закупівель" (далі - Закон), який встановлює правові та економічні засади здійснення закупівель товарів, робіт і послуг за державні кошти.

Відповідно до пункту 10 частини першої статті 1 Закону замовники - розпорядники державних коштів, які здійснюють закупівлю в порядку, визначеному цим Законом.

Пунктом 27 частини першої статті 1 Закону визначено, що розпорядник державних коштів - органи державної влади, органи влади Автономної Республіки Крим, органи місцевого самоврядування, інші органи, установи, організації, визначені Конституцією та іншими актами законодавства України, а також установи чи організації, утворені у встановленому порядку органами державної влади, органами влади Автономної Республіки Крим чи органами місцевого самоврядування та уповноважені на отримання державних коштів, взяття за ними зобов'язань і здійснення платежів, а також підприємства та їх об'єднання.

Згідно з пунктом 21 частини першої статті 1 Закону підприємства - підприємства, утворені в установленому порядку органами державної влади, органами влади Автономної Республіки Крим чи органами місцевого самоврядування та уповноважені на отримання державних коштів, взяття за ними зобов'язань і здійснення платежів, у тому числі державні, казенні, комунальні підприємства, а також господарські товариства, у статутному капіталі яких державна або комунальна частка акцій (часток, паїв) перевищує 50 відсотків, їх дочірні підприємства, а також підприємства, господарські товариства, у статутному капіталі яких 50 і більше відсотків належить державним, у тому числі казенним, комунальним підприємствам та господарським товариствам, у статутному капіталі яких державна або комунальна частка акцій (часток, паїв) перевищує 50 відсотків, об'єднання таких підприємств (господарських товариств).

Відповідно до пункту 4 частини першої статті 1 Закону державні кошти - кошти Державного бюджету України, бюджету Автономної Республіки Крим та місцевих бюджетів, кошти Національного банку України, державних цільових фондів, Пенсійного фонду України, кошти загальнообов'язкового державного соціального страхування, кошти загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття, кошти загальнообов'язкового державного соціального страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими народженням та похованням, кошти, передбачені Законом України "Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності", кошти установ чи організацій, утворених у встановленому порядку органами державної влади, органами влади Автономної Республіки Крим, місцевими державними адміністраціями чи органами місцевого самоврядування, кошти державних та місцевих фондів, кошти державного оборонного замовлення, кошти державного замовлення для задоволення пріоритетних державних потреб, кошти державного матеріального резерву, кошти Аграрного фонду, кошти Фонду соціального захисту інвалідів, кошти, які надаються замовникам під гарантії Кабінету Міністрів України, Ради міністрів Автономної Республіки Крим та органів місцевого самоврядування за кредитами, позиками, які надаються іноземними державами, банками, міжнародними фінансовими організаціями або на умовах співфінансування разом з іноземними державами, банками, міжнародними фінансовими організаціями, кошти підприємств та їх об'єднань.

Виходячи з викладеного замовниками є, зокрема, розпорядники та одержувачі бюджетних коштів. Відповідно до статті 23 Бюджетного кодексу України будь-які бюджетні зобов'язання та платежі з бюджету можуть здійснювати лише за наявності відповідного бюджетного призначення. Недотримання цієї норми зумовлює призупинення бюджетних асигнувань або зупинення операції за бюджетними коштами (стаття 117 Бюджетного кодексу України).

Частиною 5 статті 51 Бюджетного кодексу України визначено, що розпорядники бюджетних коштів беруть бюджетні зобов'язання та проводять видатки тільки в межах бюджетних асигнувань, встановлених кошторисами.

У разі, якщо до початку нового бюджетного періоду не набрав чинності закон про Державний бюджет України, згідно з статтею 46 Бюджетного кодексу України, Кабінет Міністрів України має право здійснювати

витрати Державного бюджету України відповідно до цієї статті Кодексу з наступними обмеженнями, а саме: 1) витрати Державного бюджету України можуть здійснюватися лише на цілі, які визначені у законі про Державний бюджет України на попередній бюджетний період і одночасно передбачені у проекті закону про Державний бюджет України на наступний бюджетний період, поданому Кабінетом Міністрів України до Верховної Ради України; 2) щомісячні видатки Державного бюджету України не можуть перевищувати 1/12 обсягу видатків, визначених законом про Державний бюджет України на попередній бюджетний період, крім випадків, передбачених частиною четвертою статті 15 та частиною четвертою статті 23 цього Кодексу; 3) до прийняття закону про Державний бюджет України на поточний бюджетний період провадити капітальні видатки забороняється, крім випадків, пов'язаних з введенням воєнного чи надзвичайного стану, оголошення окремих місцевостей зонами надзвичайної екологічної ситуації, видатків, пов'язаних з капіталізацією банків, та видатків, що здійснюються із Стабілізаційного фонду.

У свою чергу, головний розпорядник бюджетних коштів отримує бюджетні призначення шляхом їх затвердження у Законі про Державний бюджет України чи рішенні про місцевий бюджет, доводить у встановленому порядку до розпорядників бюджетних коштів нижчого рівня відомості про обсяги асигнувань, забезпечує управління бюджетними асигнуваннями.

При цьому пунктом 45 Порядку складання, розгляду, затвердження та основні вимоги до виконання кошторисів бюджетних установ, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28.02.2002 № 228 "Про затвердження Порядку складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ", передбачено, коли бюджетний розпис на наступний рік не затверджено в установленій законодавством термін, в обов'язковому порядку складається тимчасовий розпис бюджету на відповідний період. Бюджетні установи складають на цей період тимчасові індивідуальні кошториси (з довідками про зміни до них у разі їх внесення), а вищі навчальні заклади та наукові установи також тимчасові індивідуальні плани використання бюджетних коштів і тимчасові індивідуальні помісячні плани використання бюджетних коштів, які затверджуються їх керівниками. При цьому зведені тимчасові кошториси не складаються.

Відповідно до частини четвертої статті 11 Закону комітет з конкурсних торгів планує протягом року здійснення процедур закупівель відповідно до затвердженого кошторису, фінансового плану (плану асигнувань, плану використання бюджетних (державних) коштів).

Водночас урахуваючи, що Закон не містить прямих обмежень щодо організації процедур закупівель до набрання чинності Закону про Державний бюджет України, затвердження кошторису, плану використання бюджетних коштів, замовник для забезпечення невідкладних потреб у товарах, роботах і послугах у наступному році, може наприкінці поточного року (чи на початку наступного) розпочати процедуру закупівлі за бюджетні кошти за відповідним предметом закупівлі, виходячи з його очікуваної вартості за умови, що в основних умовах договору про закупівлю, в договорі про закупівлю буде передбачено відповідний порядок виникнення договірних зобов'язань в залежності від реального фінансування. При цьому при укладанні договору розпоряднику бюджетних коштів необхідно обов'язково ураховувати частину першу статті 23 Бюджетного кодексу України та передбачити умову виникнення платіжних зобов'язань при наявності відповідного бюджетного призначення (бюджетних асигнувань), оскільки згідно з частиною шість статті 51 Бюджетного кодексу України, будь-які зобов'язання, взяті фізичними та юридичними особами за кошти Державного бюджету України без відповідних бюджетних асигнувань або ж із перевищенням повноважень, встановлених цим Кодексом та законам про державний бюджет України, не вважається бюджетними зобов'язаннями.

Разом з тим частиною п'ятою статті 40 Закону передбачено, що умови договору про закупівлю не повинні відрізнятися від змісту пропозиції конкурсних торгів або цінової пропозиції (у тому числі ціни за одиницю продукції) переможця процедури закупівлі та не повинні змінюватися після підписання договору про закупівлю до повного виконання зобов'язань сторонами, крім випадків зменшення обсягів закупівлі залежно від реального фінансування видатків та узгодженого зменшення сторонами договору ціни договору про закупівлю.

Крім того, відповідно до частини першої статті 4 Закону закупівля здійснюється відповідно до річного плану, який складається та затверджується комітетом з конкурсних торгів. Річний план, зміни до нього надсилаються Державному казначейству України, річний план, кошторис (тимчасовий кошторис), фінансовий план (план асигнувань, план використання бюджетних (державних) коштів), зміни до них надсилаються Уповноваженому органу протягом 5 робочих днів з дня їх затвердження.

Водночас звертаємо увагу суб'єктів сфери державних закупівель на необхідність урахування вимог нової редакції Бюджетного Кодексу України, яка набирає чинності 1 січня 2011 року.